

Sygn. akt II Ka 205/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2016r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący : SSO Agata Wilczewska

Protokolant : st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale J. G. Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2016r.

sprawy **M. P.**

skazanego z art.178a§1i4k.k. i innych

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kole

z dnia 6 maja 2016r. sygn. akt II K 961/15

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. J. kwotę 147,60zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

III. Zwalnia skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze.

Agata Wilczewska

Sygn. akt: II Ka 205/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kole w sprawie II K 961/15, wydając wobec M. P. w dniu 6 maja 2016 r. wyrok łączny ustalił, że był on skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 24 listopada 2009 r. w sprawie o sygn. akt VII K 1882/09, za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. popełnione w dniu 21 września 2009 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności; karę tę wykonano w dniu 5 kwietnia 2011 r.,
2. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 1 grudnia 2009 r. w sprawie o sygn. akt II K 799/09, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 14 sierpnia 2009 r., na karę grzywny w wysokości 120 stawek dziennych po 10 zł każda; nadto Sąd orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z wyłączeniem pojazdów określonych w kategorii (...) prawa jazdy na okres 3 lat; Sąd orzekł również świadczenie pieniężne w wysokości 100 zł; karę grzywny wykonano w dniu 18 kwietnia 2013 r.,
3. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 5 sierpnia 2011 r. w sprawie II K 625/11 za ciąg dwóch przestępstw z art. 178a § 1 k.k. popełnionych w dniach 9 czerwca 2011 r. i 20 czerwca 2011 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności

z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat oraz grzywnę w wysokości 120 stawek dziennych po 10 zł każda; nadto Sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych z wyłączeniem pojazdów określonych w kategorii (...) na okres 3 lat oraz zakaz prowadzenia rowerów na okres 1 roku; Sąd orzekł również świadczenie pieniężne w kwocie 100 zł; postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2013 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności; karę grzywny wykonano z dniem 18 stycznia 2012 r.,

4. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 1 października 2013 r. w sprawie II K 878/13, za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 k.k. popełnione w dniu 27 czerwca 2013 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po zł każda; nadto Sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych określonych w kategorii (...) prawa jazdy na okres 3 lat; Sąd orzekł również świadczenie pieniężne w kwocie 200 zł; postanowieniem z dnia 6 października 2015 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności przy czym wykonaną grzywnę zaliczono na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności uznając ją za wykonaną w ilości 100 dni,

5. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 20 lutego 2014 r. w sprawie II K 1549/13 za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 7 października 2013 r., na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda; karę tę wykonano w dniu 17 września 2014 r.,

6. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 97/14 za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 25 stycznia 2014 r., na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności; postanowieniem z dnia 3 lutego 2015 r. karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności, która następnie została z dniem 20 kwietnia 2014 r. wykonana przez skazanego w formie dozoru elektronicznego,

7. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II 622/14 za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 18 lipca 2014 r., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności; postanowieniem z dnia 12 lutego 2015 r. karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności i została ona wykonana z dniem 1 października 2015 r.,

8. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 1 września 2014 r. w sprawie o sygn. akt II 536/14 za ciąg dwóch przestępstw z art. 244 k.k. popełnionych w dniach 23 maja 2014 r. i 29 maja 2014 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat oraz grzywnę w wysokości 80 stawek dziennych po 10 zł każda; postanowieniem z dnia 27 marca 2015 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności przy czym wykonaną grzywnę zaliczono na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności uznając ją za wykonaną w ilości 80 dni,

9. Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 23 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 51/15 za przestępstwo skarbowe z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 2 k.k.s. popełnione w dniu 12 września 2014 r., na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 1.000 zł każda,

10. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 181/15 za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 13 lutego 2015 r. na karę 12 miesięcy ograniczenia wolności,

11. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie II K 103/15 za ciąg dwóch przestępstw z art. 178a § 1 i 4 k.k. popełnionych w dniach 14 grudnia 2014 r. i 22 grudnia 2014 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; oraz za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 18 stycznia 2015 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności; nadto Sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych określonych w kategorii (...) prawa jazdy na okres 6 lat; wymierzono karę łączną 9 miesięcy pozbawienia wolności,

12. Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 8 października 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 955/15 za przestępstwo z art. 12a ust. 2 ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, popełnione w dniu 12 września 2014 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda,

13. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 705/15 za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 k.k. popełnione w dniu 27 marca 2015 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz za ciąg dwóch przestępstw z art. 244 k.k. popełnionych w dniach 18 kwietnia 2015 r. i 22 kwietnia 2015 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności; nadto Sąd orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 lat; wymierzono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 6 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w Kole w sprawie o sygn. akt II K 961/15, na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 i 4 k.k. oraz art. 87 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1b k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2015 r., poz. 396) połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach II K 536/14, II K 878/13 i II K 955/15, kary łączne orzeczone w sprawach II K 103/15 i II K 705/15 oraz karę ograniczenia wolności orzeczoną w sprawie II K 181/15 i wymierzył skazanemu M. P. karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 71 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd wskazał dzień 1 października 2015 r. jako początek odbywania orzeczonej kary łącznej i zaliczył na jej poczet 180 dni w związku z wykonaniem grzywnien orzeczonych w sprawach II K 878/13 i II K 536/14.

Nadto Sąd orzekł, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających łączeniu pozostają bez zmian i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w pozostałej części.

Apelację od powyższego wyroku wniósł skazany M. P.. W jej uzasadnieniu zarzucił rażąco surowość orzeczonej kary łącznej poprzez przywiązanie zbyt małej wagi do pozytywnej opinii jaką posiada w zakładzie karnym.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego M. P. okazała się bezzasadna.

Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, wyroki w sprawach II K 955/15 oraz II K 705/15 zapadły już po dniu 1 lipca 2015 r. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie mogły zatem znaleźć przepisy art. 85 k.k. i n. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2015 r., poz. 396) – art. 19 ust. 1 w/w ustawy. Należy przy tym zauważyć, że znowelizowane przepisy umożliwiają wymierzenie kary łącznej poprzez połączenie wcześniej orzeczonych wobec skazanego kar łącznych (art. 85 § 1 k.k.). Nadto nakazują przyjęcie, że miesiąc kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania w razie orzeczenia kary łącznej bez warunkowego zawieszenia jej wykonania (art. 89 § 1b k.k.). Już choćby te okoliczności powodują, że pozostają one dla skazanego względniejsze aniżeli wcześniej obowiązujące przepisy rozdziału IX kodeksu karnego i słusznie znalazły zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Sąd odwoławczy zauważa, że skazany nie określił czy wyrok zaskarża w całości czy w części. Treść uzasadnienia wniesionego przez niego środka odwoławczego wskazuje jednak, że skierowany został jedynie co do wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd Rejonowy. Skarżący w żadnym miejscu apelacji nie kwestionuje przyjętego przez Sąd I instancji zbiegu przestępstw, ograniczając się jedynie do wykazywania, że Sąd orzekając karę łączną winien większą uwagę zwrócić na zmianę jego postawy życiowej oraz pozytywną opinię jaką posiada w zakładzie karnym.

Zgodnie z treścią art. 569 § 1 k.p.k. sąd wydaje wyrok łączny w stosunku do osoby prawomocnie skazanej lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów, gdy zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k. Przepisy art. 85 § 1

i 2 k.k. stanowią natomiast, że jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw

i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną. Podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 k.k., w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1 art. 85 k.k.

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Rejonowy słusznie kierując się określonymi w w/w przepisach przesłankami orzeczenia w wyroku łącznym kary łącznej połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności orzeczone w sprawach II K 536/14, II K 878/13, II K 955/15, kary łączne orzeczone w sprawach II K 103/15, II K 705/15 oraz karę ograniczenia wolności orzeczoną w sprawie II K 181/15.

Na zasadność takiego rozstrzygnięcia, czego również nie kwestionuje apelujący wskazuje tak rodzaj wymierzonych kar jak i fakt iż w dniu wyrokowania przez Sąd Rejonowy podlegały one wykonaniu w całości lub w części. Sąd odwoławczy w pełni podziela argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i stwierdza, że Sąd I instancji w żadnym wypadku nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 85 k.k. Sąd Okręgowy w pełni podzielił również stanowisko Sądu Rejonowego co do umorzenia postępowania w zakresie objęcia wyrokiem łącznym pozostałych skazań M. P.. Także w tym zakresie Sąd I instancji nie dopuścił się żadnego uchybienia.

Odnosząc się do podniesionego przez skarżącego zarzutu rażącej surowości kary wskazać należy, iż jest on tylko wówczas zasadny, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na jej wymiar, można uznać, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo sądów. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (wyr. SN z 02.02.1995 r., II KRN 198/94, OSNPP 6/1995, poz. 18).

Granice kary łącznej określa art. 86 § 1 k.k. zgodnie z którym sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności. Wskazać także należy na przepisy art. 87 § 1 k.k. i art. 89 § 1b k.k. Pierwszy z wymienionych przepisów stanowi, że w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności. Zgodnie natomiast z art. 89 § 1b k.k. sąd orzeka karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, przyjmując, że miesiąc kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze

i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa – art. 85a k.k. Zwrot „przede wszystkim” użyty w w/w przepisie wskazuje jednak, że okoliczności w nim wymienione nie stanowią katalogu zamkniętego. Wymiar kary łącznej winien być zatem określany także relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem, im związek ten luźniejszy, tym przeważać powinno kumulowanie poszczególnych kar (wyr. SN z 25.10.1983 r., IV KR 213/83, OSNKW z 1984 r., z. 5-6, poz. 65). Przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy zaś rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich.

Wyznaczany przy zastosowaniu w/w przepisów dolny i górny próg kary łącznej, odnośnie zbiegu przestępstw co do kar orzeczonych w sprawach II K 536/14, II K 878/13, II K 955/15, II K 103/15, II K 705/15 i II K 181/15 wynosił od 10 miesięcy pozbawienia wolności do 3 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności.

Mając na uwadze treść art. 85a k.k. Sąd odwoławczy stoi na stanowisku, że kara łączna stanowi instytucję służącą do swoistego podsumowania działalności przestępczej sprawcy, obejmującego całościową ocenę jego zachowań przejawiającą się w postaci jednej kary łącznej. Zauważyć w tym miejscu należy, że wielość popełnionych przez sprawcę przestępstw wpływa na negatywną ocenę postawy sprawcy będąc jego istotnym czynnikiem prognostycznym. Chodzi tutaj zwłaszcza

o to, aby właściwie ukształtowana kara łączna oddziaływała wychowawczo na sprawcę przestępstwa oraz odpowiednio chroniła obywateli przed niebezpieczeństwem ponownego dopuszczenia się przestępstw.

Przeprowadzony przez Sąd dowód z aktualnej opinii o skazanym, odbywającym karę pozbawienia wolności, pozwolił Sądowi orzekającemu zorientować się jak przebiega proces jego resocjalizacji, co ma istotne znaczenie przy określeniu wymiaru kary łącznej. Sąd Rejonowy dostrzegł, że jest ona dla skazanego korzystna i okoliczności tej nadał prawidłową wagę. W szczególności zauważył, że M. P. w toku odbywania kary podjął realne starania w leczeniu stwierdzonej u niego choroby alkoholowej, był nagradzany regulaminowo oraz wykonuje nieodpłatne prace w zakładzie karnym.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy odnośnie kary łącznej orzeczonej w pkt. I wyroku zasadnie uznał, że brak jest podstaw do wzięcia pod uwagę najbardziej rygorystycznego dla skazanego modelu, tj. kumulacji, ani też najbardziej korzystnego dla skazanego systemu absorpcji, słusznie w tej sytuacji stosując zasadę asperacji. Trafnie bowiem zauważył, że skazany jest osobą niepoprawną. Pomimo orzekania wobec niego coraz surowszych kar za popełniane przestępstwa, nie zmienił swojej postawy co doprowadziło w konsekwencji do wymierzania kar bezwzględnego pozbawienia wolności i jego osadzeniu w zakładzie karnym. Cele zapobiegawcze i wychowawcze o których stanowi art. 85a k.k. w przedmiotowej sprawie winny być zatem rozważane ze szczególną uwagą. W tej sytuacji dość bliski związek przedmiotowo – podmiotowy wynikający z bliskości czasowej popełnianych przez skazanego przestępstw oraz faktu iż jego czyny skierowane były przede wszystkim przeciwko wymiarowi sprawiedliwości oraz bezpieczeństwu w komunikacji, nie mógł mieć decydującego znaczenia. Wymierzenie zatem kary łącznej 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności uwzględniła w należyty sposób dotychczasową karalność skazanego, jego obecną postawę w zakładzie karnym, a także, choć w mniejszym stopniu, związek pomiędzy popełnionymi przez skazanego przestępstwami.

Mając na względzie wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, Sąd odwoławczy – nie znajdując uchybień określonych w art. 439 k.p.k. ani art. 440 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu i powodujących konieczność zmiany bądź uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia – na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

O kosztach sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 624 k.p.k. uznając, że poniesienie kosztów sądowych byłoby dla skazanego zbyt uciążliwe ze względu na jego obecną sytuację osobistą i majątkową.

Nadto Sąd Okręgowy na podstawie § 4 ust. 1 i 2, § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata

z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1801) zasądził na rzecz adwokata T. J. kwotę 147,60 zł tytułem obrony wykonywanej z urzędu

w postępowaniu odwoławczym. Sąd uwzględniając stopień zawichości sprawy, nakład pracy obrońcy, a także jego stawiennictwo w Sądzie, uznał za zasadne zastosowanie 1/2 opłaty maksymalnej wynikającej ze wskazanego powyżej rozporządzenia.

Agata Wilczewska